

ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ ТА Е-ДЕКЛАРУВАННЯ В УКРАЇНІ ЯК ЗАХОДИ ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ

Дмитро Олександрович ГРИЦАНЮК,

*студент факультету комп'ютерної
інженерії та управління Харківського
національного університету
радіоелектроніки*

Науковий керівник: *Турута О. В., канд.
юрид. наук, доцент, доцент кафедри
філософії Харківського національного
університету радіоелектроніки*

Corruption in government bodies is the main problem today. Strengthening the prevention and combating of corrupt activities is the main priority of the Ukrainian government. In accordance with the law of Ukraine on "Avoidance of Corruption". During the period of digitalization, the implementation of e-declarations for government officials has high prospects to fight it. This work identifies the benefits of implementation and the main objectives of the e-declaration system. Its goal is to restore society's trust in the government.

Сучасні реалії вимагають від органів влади створювати різноманітні електронні сервіси, щоб публікувати все більше інформації в відкритому доступі.

Одна з головних проблем нашого сьогодення – корупція в державних органах. За даними антикорупційної організації Transpareng International у світовому Індексі сприйняття корупції Україна займає 117 місце в рейтингу із 180 країн світу за 2020 рік [1] (2019 рік – 126) [2]. Посилення запобігання та протидії корупції – основний пріоритет української влади. Тож щороку державні службовці та особи, уповноважені на виконання функцій держави або місцевого самоврядування зобов'язані подавати декларацію про доходи та майно державних посадових осіб за минулий рік відповідно до Закону України "Про запобігання корупції" [3].

Наразі, уряд України надає пріоритет цифровізації послуг. Новацією для України стало впровадження е-декларування – системи запровадження дієвого інструменту запобігання корупції. У 2014 р. Верховною Радою України було прийнято ЗУ

"Про запобігання корупції", який передбачив створення і функціонування електронної системи подання і оприлюднення декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування. А в 2016 р. е-декларування в Україні було впроваджено, стало працювати через інтернет та відображати доходи посадових осіб у вигляді готівкових коштів, майна, цінних паперів, активів та ін. Наразі, заповнені декларації подаються до Єдиного державного реєстру електронних декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування (далі – Реєстр). У 2020 р. Національне агентство з питань запобігання корупції (далі - НАЗК) Реєстр модернізувало та запустило спеціальний навчальний онлайн-курс «Просто про е-декларування», для розвитку цифрової грамотності державних службовців.

Послуги продовжують розвиватися, створено нові сервіси з отримання довідок для заповнення декларацій: Державний реєстр речових прав на нерухоме майно, Офіційний електронний портал Держгеокадастру, Єдиний державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань, Електронний кабінет водія, Електронний кабінет на сайті Державної податкової служби України, Портал електронних послуг пенсійного фонду України, Укрпатент, застосунок «Дія» та інші [4].

Однією з функцій НАЗК є фінансовий контроль декларацій щодо своєчасності подання, правильності та повноти їх заповнення. Створено комп'ютерну систему логічного та арифметичного контролю (ЛАК), яка порівнює відомості між розділами декларації, а також з попередніми деклараціями особи, визначає, чи є у ній ризики, пов'язані з незаконними доходами або незадекларованим майном, формує рейтинг декларацій – від тих, що містять найбільше ризиків, до декларацій, у яких відсутні неточності [5].

Крім того, запроваджено електронну базу даних – Єдиний державний реєстр осіб, які вчинили корупційні та пов'язані з корупцією правопорушення.

Отже, переваги системи е-декларування можна описати через концепцію трьох «В»: відкритість, всебічність, відповідальність, і спрямована вона на відновлення довіри суспільства до держави та її представників.

Список використаних джерел:

1. Україна піднялась в індексі сприйняття корупції [Електронний ресурс] "Українська правда" Режим доступу// pravda.com.ua. – січень 28, 2021.
2. Україна опустилась в рейтингу сприйняття корупції [Електронний ресурс] "Українська правда" Режим доступу// pravda.com.ua. – січень 23, 2020.
3. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 № 1700-VII - Фінансовий контроль, ст. 45.
4. Як знайти інформацію для заповнення декларації не виходячи з дому?/Матеріали з веб-сайту НАЗК [Електронний ресурс] Режим доступу nazk.gov.ua, березень 18, 2021.
5. НАЗК розпочало перевірку декларацій, у яких комп'ютерна система знайшла найбільше ризиків/Матеріали з веб-сайту НАЗК [Електронний ресурс] Режим доступу nazk.gov.ua, червень 09, 2021.